

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Ing. Viery Horčicové a soudců JUDr. Jaromíra Klepše a Mgr. Martina Lachmanna v právní věci

žalobce: **Mgr. F. Š.**, nar.
bytem
t. č.

proti

žalované: **Vězeňská služba České republiky**
Věznice Plzeň
Klatovská třída 202, Plzeň

o žalobě na ochranu proti nečinnosti správního orgánu spočívající v nevyřízení žádosti žalobce adresované Věznici Plzeň o poskytnutí informací v oblasti ubytování ze dne 20. 6. 2018

takto:

I. Žaloba **s e z a m í t á .**

II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Předmět sporu

1. Žalobou ze dne 5. 11. 2018 podanou u Krajského soudu v Plzni se žalobce domáhal ochrany proti nečinnosti, kterou spatřoval v nevyřízení jeho žádosti o poskytnutí informací v oblasti ubytování ze dne 20. 6. 2018 adresované Věznici Plzeň.

II. Žaloba

2. Žalobce tvrdil, že v rámci občanské aktivity vězňů s názvem Pankrácká výzva 2015, která se zabývá úrovní dodržování základních lidských práv a svobod ve výkonu vazby, trestu i v zabezpečovací detenci, provádí soustavný sběr informací od veřejné správy a samosprávy za účelem popisu závažných deliktů vězňů, zaměstnanců i příslušníků Vězeňské služby ČR, posuzuje legislativní změny v oblasti trestního a správního práva a upozorňuje na rozpory mezi veřejně deklarovanou humanizací českého vězeňství a represivní trestní politikou justičních orgánů České republiky. Za tuto svoji činnost je žalobce podle svého tvrzení persekuován, žalovaná mu poskytuje minimální údaje a v posuzovaném případě je zcela nečinná i přes předžalobní upomínku a podání stížnosti k nadřízenému orgánu.

3. Žalobce uvedl, že v souladu se zákonem č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, v rozhodném znění (dále jen „InfZ“) podal dopisem ze dne 20. 6. 2018 k Vězeňské službě ČR, Věznici Plzeň žádost o poskytnutí informací v oblasti ubytování, které vymezil pod body 1-10 uvedené žádosti. Podle žalobce se žalovaná snažila přenést informační povinnost v postavení povinného subjektu na Generální ředitelství Vězeňské služby ČR, s čímž žalobce nesouhlasí.

4. Žalobce doplnil, že dne 13. 8. 2018 podal proti tomuto nezákonnému postupu stížnost podle ustanovení § 16a odst. 1 písm. b) InfZ, avšak do dne podání žaloby neobdržel žádné rozhodnutí, ani mu není známo, zda žalovaná postoupila podle ustanovení § 16a odst. 5 InfZ stížnost a spisový materiál nadřízenému orgánu. Žalobce navrhl, aby městský soud přikázal žalované, aby ve lhůtě 15 dnů od doručení rozsudku zjednala nápravu při vyřizování žádosti žalobce a vydala rozhodnutí ve věci.

III. Vyjádření žalované k žalobě

5. Žalovaná ve vyjádření k žalobě ze dne 17. 12. 2018 poukázala na to, že organizačním jednotkám Vězeňské služby ČR ve smyslu ustanovení § 1 odst. 4 zákona č. 555/1992 Sb., o Vězeňské službě a justiční stráží České republiky, v rozhodném znění (dále jen „zákon č. 555/1992 Sb.“) nevyplývá ze žádného zákona samostatná rozhodovací pravomoc v oblasti poskytování informací ve smyslu InfZ, a proto je nelze považovat za správní orgán ve smyslu ustanovení § 4 odst. 1 písm. a) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“). Tyto závěry podle názoru žalované potvrzuje i judikatura (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 9. 2018, č. j. 4 As 269/2018 – 15 či usnesení Krajského soudu v Praze ze dne 8. 11. 2018, č. j. 54 A 153/2018 – 7) a jsou důvodem k zamítnutí žaloby.

IV. Postoupení věci Městskému soudu v Praze

6. Krajský soud v Plzni usnesením ze dne 3. 5. 2019, č. j. 57 A 150/2018 – 59 postoupil věc Městskému soudu v Praze, neboť byl toho názoru, že za žalovaný správní orgán je třeba považovat Vězeňskou službu České republiky se sídlem v obvodu městského soudu. Tento právní názor potvrdil ke kasační stížnosti žalobce Nejvyšší správní soud rozsudkem ze dne 11. 7. 2019, č. j. 10 As 193/2019 – 16.

V. Další postup Městského soudu v Praze

7. Městský soud v Praze po postoupení věci vycházel z toho, že podle ustanovení § 79 odst. 2 s. ř. s. je to právě žalobce, podle jehož žalobního tvrzení je označen správní orgán, který má povinnost vydat rozhodnutí nebo osvědčení. Žalobce v žalobě označil za žalovaný správní orgán „*Vězeňskou službu ČR, Věznici Plzeň*“ a návrhem výroku se domáhal toho, aby právě žalované bylo uloženo odstranit nečinnost. Žalobce se tedy nedomáhal, aby povinnost poskytnout informace byla uložena Vězeňské službě České republiky. V zájmu zamezení vydání pro žalobce potenciálně překvapivého rozhodnutí a v zájmu toho, aby žalobce měl možnost žalobu upravit s ohledem na judikaturní závěry, na které žalovaná odkázala ve vyjádření k žalobě, které jsou samozřejmě známe i městskému soudu a na opakovaně vyslovované totožné závěry v rozsudcích Nejvyššího správního soudu v ostatních věcech žalobce, přistoupil městský soud k odstranění rozporu mezi uvedenými judikaturními závěry a tvrzeními žalobce v žalobě ohledně určení žalovaného správního orgánu.

8. V rámci odstraňování rozporu proto městský soud poučil žalobce usnesením ze dne 9. 12. 2019, č. j. 10A 94/2019 - 79 o svém právním názoru, že žalovaným správním orgánem podle ustanovení § 79 odst. 2 s. ř. s. má být „*Vězeňská služba České republiky se sídlem Soudní 1672/1a, Praha 4*“, a nikoliv její organizační složka „*Věznice Plzeň*“ a že žaloba na ochranu proti nečinnosti směřující proti subjektu, který nemá povinnost vydat předmětné rozhodnutí nebo osvědčení, nemůže být úspěšná. Toto poučení městský soud odůvodnil mj. poukazem a citací z relevantní judikatury Nejvyššího správního soudu. Městský soud zároveň vyzval žalobce k odpovídající úpravě žaloby a ke sdělení, zda trvá na podané žalobě.

9. Žalobce na toto usnesení, přestože mu bylo dne 16. 12. 2019 doručeno, nijak nereagoval a žalobu nijak neupravil.

10. Městský soud v Praze je toho názoru, že žalobce tedy vědomě setrval na podané žalobě a na původním žalobním označení žalovaného správního orgánu jako „*Vězeňská služba České republiky, Věznice Plzeň*“. Vycházejí právě z dispoziční zásady dané zmíněným ustanovením § 79 s. ř. s. má městský soud za to, že vůlí žalobce je označení žalovaného správního orgánu na „*Vězeňská služba České republiky, Věznice Plzeň*“. Městský soud proto respektoval právní názor zastávaný žalobcem a sám z vyložených důvodů nezměnil označení žalované na „*Vězeňská služba České republiky, se sídlem Soudní 1672/1a, Praha 4*“.

VI. Posouzení věci Městským soudem v Praze

11. Při vlastním posouzení žaloby vycházel městský soud v souladu s ustanovením § 81 odst. 2 s. ř. s. ze skutkového stavu zjištěného ke dni svého rozhodnutí. Vzhledem k tomu, že žalovaná vyjádřila souhlas s rozhodnutím bez nařízení jednání a žalobce se k výzvě městského soudu, zda souhlasí s rozhodnutím bez nařízení jednání, nevyjádřil (jeho souhlas byl tedy presumován), rozhodl městský soud v souladu s ustanovením § 51 odst. 1 s. ř. s. bez nařízení jednání.

12. Podle ustanovení § 79 odst. 1 věty první s. ř. s. *ten, kdo bezvýsledně vyčerpá prostředky, které procesní předpis platný pro řízení u správního orgánu stanoví k jeho ochraně proti nečinnosti správního orgánu, může se žalobou domáhat, aby soud uložil správnímu orgánu povinnost vydat rozhodnutí ve věci samé nebo osvědčení.*

13. Podle ustanovení § 79 odst. 2 s. ř. s. *žalovaným je správní orgán, který podle žalobního tvrzení má povinnost vydat rozhodnutí nebo osvědčení.*

14. Městský soud shledal, že žalobcem podaná žaloba splňuje zákonné náležitosti (ustanovení § 80 odst. 3 s. ř. s.), žaloba nebyla podána opožděně (ustanovení § 80 odst. 1 s. ř. s.) a žalobce bezvysledně vyčerpal prostředky k ochraně proti nečinnosti tím, že podal na postup žalované stížnost podle ustanovení § 16a InfZ. Je tedy zřejmé, že žalobce sice vyčerpal přípustné prostředky na ochranu proti nečinnosti žalované, nicméně má stále za to, že přímo proti postupu jím označeného správního orgánu tyto prostředky vyčerpal bezvysledně. Žaloba je tedy přípustná.

15. Pokud jde o meritum věci, Nejvyšší správní soud v usnesení ze dne 8. 4. 2003, č. j. Na 249/2003 - 9, č. 19/2003 Sb. NSS, www.nssoud.cz vyložil, že „[p]asivní legitimace je v řízení o žalobě proti nečinnosti správního orgánu podle § 79 odst. 2 s. ř. s. určena tvrzením žalobce v žalobě. Existenci povinnosti žalovaného vydat rozhodnutí ve věci samé či osvědčení se soud, a to soud věcně a místně příslušný, zabývá až při věcném posuzování žaloby a nikoli při rozhodování o procesních otázkách.“

16. Žalovaná v projednávané věci vůbec nespornuje svoji procesní pasivní legitimaci (ta je založena v souladu s ustanovením § 79 odst. 2 s. ř. s. tvrzením žalobce, jak již bylo odůvodněno výše), ale namítá, že není vůbec povinna k vyřízení předmětné žádosti žalobce. Vzhledem k tomu, že sporné je v projednávané především to, zda žalobcovu žádost o informace měla vyřídit konkrétní věznice (žalobcův názor) či Vězeňská služba České republiky (názor žalované), městský soud se nejprve zabýval stěžejním argumentem žalované, že je organizační jednotkou Vězeňské služby ČR, nelze ji proto považovat za správní orgán ve smyslu ustanovení § 4 odst. 1 písm. a) s. ř. s. a že nemá zákonem vymezenou rozhodovací pravomoc v oblasti poskytování informací ve smyslu InfZ.

17. Městský soud musel tuto otázku zodpovědět před posouzením toho, zda byla žádost žalobce řádně vyřízena, neboť pokud by žalované vůbec nesvědčila povinnost vyřídit předmětnou žádost žalobce, byla by důvodnost žaloby vyloučena a městský soud by ji musel bez dalšího zamítnout.

18. Podle ustanovení § 2 odst. 1 InfZ [p]ovinnými subjekty, které mají podle tohoto zákona povinnost poskytovat informace vztahující se k jejich působnosti, jsou státní orgány, územní samosprávné celky a jejich orgány a veřejné instituce.

19. Podle ustanovení § 1 odst. 1 zákona č. 555/1992 Sb. se [z]řizuje Vězeňská služba České republiky (dále jen „Vězeňská služba“), která zajišťuje výkon vazby, výkon zabezpečovací detence a výkon trestu odnětí svobody a v rozsahu stanoveném tímto zákonem ochranu pořádku a bezpečnosti při výkonu soudnictví a správě soudů a při činnosti státních zastupitelství a Ministerstva spravedlnosti [...].

20. Podle ustanovení § 1 odst. 3 zákona č. 555/1992 Sb. Vězeňská služba je správním úřadem a účetní jednotkou. Podle ustanovení § 1 odst. 4 zákona č. 555/1992 Sb. [o]rganizačními jednotkami Vězeňské služby jsou generální ředitelství, vazební věznice, věznice, ústavy pro výkon zabezpečovací detence, Střední odborné učiliště a Akademie Vězeňské služby. Generální ředitelství zabezpečuje plnění společných úkolů ostatních organizačních jednotek, které metodicky řídí a kontroluje. V čele vazebních věznic, věznic, ústavů pro výkon zabezpečovací detence Středního odborného učiliště a Akademie Vězeňské služby jsou ředitelé, které jmenuje a odvolává generální ředitel.

21. Městský soud považuje za důležité zdůraznit, že otázka, zda jednotlivé věznice a vazební věznice, které jsou v zákoně č. 555/1992 Sb. vymezeny jako organizační jednotky Vězeňské služby ČR, jsou povinným subjektem ve smyslu InfZ, byla již mnohokrát řešena v rozhodovací praxi správních soudů, a to především v řadě rozhodnutí týkajících se přímo žalobce a řady jeho žádostí.

22. Nejvyšší správní soud tuto otázku posuzoval ve stěžejním rozsudku ze dne 26. 9. 2018, č. j. 4 As 269/2018 – 15, v souvislosti s určením místní příslušnosti krajského soudu. Uvedl zde, že „vždy je třeba vycházet ze základního pravidla, že za „správní orgán“ lze považovat orgán moci výkonné, orgán územního samosprávního celku, jakož i fyzickou nebo právnickou osobu nebo jiný orgán, pokud jim bylo svěřeno rozhodování o právech a povinnostech fyzických a právnických osob v oblasti veřejné správy [§ 4 odst. 1 písm. a) s. ř. s.]. Organizační složka správního orgánu může být správním orgánem rozhodujícím v prvním stupni pouze tehdy, svěruje-li jí právní předpis určité samostatné rozhodovací pravomoci (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 7. 2008, č. j. 3 Ans 8/2008 - 84). Pokud však zákon nevymezuje organizačním složkám správního orgánu s celostátní působností (vnitřním organizačním jednotkám) samostatnou rozhodovací pravomoc, nemohou takové organizační jednotky získat postavení správního orgánu rozhodujícího v prvním stupni podle § 4 odst. 1 písm. a) s. ř. s. [...] Věznicím (resp. jejich ředitelům), které jsou ve smyslu § 1 odst. 4 zákona 555/1992 Sb., o Vězeňské službě a justiční stráží České republiky (dále jen „zákon o vězeňské službě“), organizačními jednotkami Vězeňské služby, jakožto orgánu státní správy s celostátní působností, totiž žádný zákon nevymezuje v oblasti poskytování informací podle zákona o svobodném přístupu k informacím samostatnou rozhodovací pravomoc. Nemají tedy v této oblasti postavení správního orgánu ve smyslu § 4 odst. 1 písm. a) s. ř. s., a nelze je tudíž pro účely určení místně příslušného soudu podle § 7 odst. 2 s. ř. s. považovat za správní orgán, který ve věci vydal rozhodnutí v prvním stupni.“ (obdobně srov. také např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 1. 2019, č. j. 5 As 359/2018 – 9, ze dne 11. 7. 2019, č. j. 10 As 193/2019 – 16, ze dne 28. 6. 2019, č. j. 10 As 191/2019 – 17, ze dne 7. 3. 2019, č. j. 10 As 50/2019 – 11, ze dne 11. 2. 2019, č. j. 5 As 375/2018 – 18, ze dne 11. 2. 2019, č. j. 5 As 379/2018 – 17, ze dne 25. 4. 2019, č. j. 9 As 99/2019 – 20 či ze dne 7. 2. 2019, č. j. 7 As 531/2018 – 25).

23. Městský soud v této souvislosti poukazuje na to, že podle článku 2 odst. 3 ústavního zákona č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky, ve znění pozdějších předpisů, jakož i z čl. 2 odst. 2 Listiny základních práv a svobod, platí, že pravomoc orgánů k výkonu státní (veřejné) moci lze založit pouze právní předpisem o síle zákona (či ústavního zákona).

24. Městský soud je na základě výše uvedených závěrů toho názoru, že žalovaná označená v žalobě jako „Vězeňská služba České republiky, Věznice Plzeň“ jakožto organizační jednotka Vězeňské služby České republiky není povinným subjektem k vyřízení předmětné žádosti žalobce adresované Věznici Ostrov o poskytnutí informací v oblasti ubytování ze dne 20. 6. 2018. Městský soud se tedy plně ztotožnil se stěžejním argumentem žalované, že ze žádného zákona nevyplývá jednotlivým věznicím (ani vazebním věznicím) samostatná rozhodovací pravomoc v oblasti poskytování informací podle InfZ.

25. S ohledem na to, že žalobcem označená žalovaná nebyla povinna vyřídit žalobcovu žádost o informace, nezbylo městskému soudu než žalobu jako nedůvodnou zamítnout.

VII. Závěr a rozhodnutí o nákladech řízení

26. Na základě všech shora uvedených skutečností městský soud neshledal žalobu důvodnou, a proto ji podle ustanovení § 81 odst. 3 s. ř. s. zamítl.

27. O nákladech řízení rozhodl městský soud v souladu s ustanovením § 60 odst. 1 a 7 s. ř. s. Žalobce nebyl ve věci úspěšný, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovaná měla v řízení procesní úspěch, městský soud jí náhradu nákladů řízení nepřiznal, neboť neshledal, že by žalované vznikly účelně vynaložené náklady nad rámec její běžné činnosti (srov. např. usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 3. 2015, č. j. 7 Afs 11/2014 – 47, č. 3228/2015 Sb. NSS).

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno, a to v tolika vyhotoveních (podává-li se v listinné podobě), aby jedno zůstalo soudu a každý účastník dostal jeden stejnopis. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližze následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha 13. února 2020

JUDr. Ing. Viera Horčicová v.r.
předsedkyně senátu